

Nejaukties citu valstu iekšpolitikā

"Jūs varat būt labs tilts starp ES, NATO un Krieviju," intervijā atzīst Ķīnas Starptautisko pētījumu institūta vadītājs ČJU SJINGS, kurš Latvijā bija ieradies uz Baltijas foruma konferenci.

ĢIRTS VIKMANIS

– Ķīnas ekonomiskā ietekme pēdējo gadu laikā ir būtiski pieaugusi. Kādu ietekmi tas, jūsuprāt, atstās uz starptautiskajām attiecībām?

Č. Sjings: – Ķīna ir pasaules otra lielākā ekonomika, taču joprojām IKP rādītāji uz vienu iedzīvotāju ir ap simto vietu pasaulē. Mēs vēl ilgu laiku būsim attīstības valsts. Ķīna ir viens no pastāvīgajiem biedriem ANO drošības padomē un atbalsta tās hartu – neiejaukties citu valstu iekšējās attiecībās. Mūsu valsts piedalās starptautiskajā misijā Adenas līcī pret pirātismu, kā arī ANO miera uzturēšanas misijās Āfrikā un Tuvojos Austrumos. Ķīna aizstāv mierīgu starptautisko strīdu risinājumu, neizmantojot militāru spēku vai draudus to pielietot. Ķīna veido konstruktīvas attiecības ar ES, Krieviju, ASV un Japānu. Es vēlos uzsvērt atbildību kā Ķīnas vērtību starptautiskajā politikā. Ķīna

un Krievija ANO drošības padomē izteica veto rezolūcijai par Sīriju, jo rezolūcija varētu novest pie militāras iejaukšanās. Ķīna ir sūtījusi savus pārstāvjus uz Sīriju un atbalsta miermīlīgu risinājumu, ko piedāvājis bijušais ANO īpašais sūtnis Kofi Annans.

– Jūsu valsts pieeja tātad ir neiejaukties citu valstu iekšējās lietās?

– Tas ir viens no ANO hartas pamatprincipiem, un Ķīna to atbalsta. Katrai valstij ir sava vēsture un kultūra. Dažas valstis nav perfektas, taču katras valsts ceļu izvēlas tās tauta un visam ir savs laiks. Ar ārēju spēku iejaukties nedrīkst.

– Kā jūs skatāties uz notikumiem Krievijā, kur pie varas nesen atkal nācis Vladimirs Putins un notiek regulāri opozīcijas protesti?

– Sākumā bija pāris Medvedevs–Putins, tagad Putins–Medvedevs, turklāt iepriekš Putins jau bija prezidents. Es domāju, ka gan Krievijas ārpolitikā, gan iekšpolitikā būs turpinājums. Vairākums vēlēšanu izvēlējās "Vienoto Krieviju" par valdošo partiju. Tas ir vairākuma skatījums, un viņiem ir legitimitāte. Tas ir normāli, ka opozīcijai ir citi skatpunkti. Taču tās ir Krievijas iekšējās attiecības, kurās Ķīna neiejaucas.

– Kādu jūs redzat Baltijas valstu lomu starptautiskajā politikā?

– Tas jāatbild jums pašiem, jo neesmu Baltijas valstu eksperts. Maza valsts var spēlēt konstruktīvu lomu attiecībās ar Krieviju. Galvenokārt politiski, tomēr arī ekonomikas jomā. Pagātnē jums bija saikne ar PSRS, jūs zināt labāk, kāda ir Krievijas situācija. Tagad esat ES dalībvalsts un zināt tās skatpunktu. Ieskausti no abām pusēm, jūs varat būt labs tilts starp ES, NATO un Krieviju.

– Tomēr Krievija bieži komentē Latvijas iekšpolitiku, jo sevišķi attiecībā uz nepilsoņiem.

– Ķīnas politika ir neiejaukties citu valstu iekšējās jautājumos. Katras valsts cilvēkiem ir dotas iespējas pārvaldīt savas iekšējās lietas.

– Kāds ir jūsu skatījums uz ASV jauno militāro stratēģiju, kas pastiprinās ASV militāro klātbūtni Āzijā?

– Ķīnas attiecības ar ASV ir sarežģītas. ASV un Ķīna ir divas lielākās pasaules ekonomikas. Mums ir daudz kopējo interešu ekonomikā, preterorisma jautājumos, starptautiskās noziedzības mazināšanā un stabilitātes uzturēšanā pasaulē. Tomēr pastāv arī lielas atšķirības par Ķīnai svarīgiem jautāju-

miem, piemēram, par Taivānu. Joprojām salas tuvumā atrodas ASV jūras spēku kuģi. Ķīna piedāvā jaunu drošības koncepciju, kas ir balstīta uz kopējo drošību, bet ASV savu drošību turpina balstīt uz atbaidīšanas stratēģiju un militārajiem sabiedrotajiem. Ķīna uzskata: ja mēs vēlamies drošību, tad mums jādomā par citiem, bet ASV pieeja ir balstīta uz citu nedrošību. Tas ir: redzēt kādu valsti kā potenciālo ienaidnieku. Tās ir aukstā kara drošības izpausmes.

– Nesen Latvijā viesojās Ķīnas aizsardzības ministrs ar vēl deviņiem armijas ģenerāļiem. Ko no ārpolitiskā viedokļa nozīmē šāda vizīte?

– Viens no mūsu pamatprincipiem ir vienlīdzība. Liela valsts vai maza – tas šajā kontekstā nav būtiski. Ķīna izturas vienlīdzīgi pret suverēnām valstīm. Tādēļ Ķīnas līderi bija devušies uz jūsu valsti.

– Kāda ir Ķīnas attieksme pret ES un tās finansilajām grūtībām?

– Mēs uzskatām, ka Eiropa ir viens no galvenajiem pasaules pilāriem. Ķīna ir gatava cieši sadarboties ar ES, lai tā pārvarētu finansilolo krīzi. Mūsu valsts rokās ir liels skaits ES parādzīmju, tādēļ Ķīna ļoti cer, ka ES izies no krīzes.

BALTIJAS FORUMA FOTO

"Ķīnas politika ir neiejaukties citu valstu iekšējās jautājumos. Katras valsts cilvēkiem ir dota spēja pārvaldīt savas iekšējās lietas," saka Ķīnas Starptautisko pētījumu institūta vadītājs Čju Sjings.